

רשומות

הצעות חוק

5 בדצמבר 1954

219

בכסלו תשט"ו

עמוד

16

חוק הצעות חוק, תשט"ו—1954

חוק העמותות, תשט"ו—1954

סדר ראשון : יסוד עמותה

1. שבעה בני אדם או יותר, הרוצים להתאגד לכל מטרה חוקית שאינה מכוונת להפקת רווח, רשאים לייסד עמותה.	יסוד עמותה
2. שר הפנים ימנה בהודעה ברשומות, רשם עמותות (להלן — הרשם).	מינוי רשם עמותות
3. בקשה לרישום עמותה בפנקס העמותות תוגש בכתב לרשם ויצוינו בה שם העמותה, מטרתיה ומענה, וכן שמו של כל מייסד, משלה ידו ומענו; הבקשה תיחתם ביד כל אחד מהמייסדים.	בקשה לרישום
4. הוגשה בקשה לרישום עמותה, יפרסם הרשם הודעה על כך ברשומות, וכל אדם רשאי תוך שלושים יום מיום הפרסום, להגיש לרשם את הערותיו ליסוד העמותה ולמטרתיה וכל ידיעה שבידו בדבר מייסדיה.	פרסום הבקשה
<p>5. הרשם רשאי לסרב לרשום עמותה באחד ממקרים אלה:
(1) מטרת העמותה או הוראות תקנונה הן בניגוד לדין או למוסר הציבורי, או מסכנות את בטחון המדינה או את בטחון הציבור;
(2) אחד ממייסדי העמותה הורשע בדין, תוך שלוש שנים שקדמו להגשת הבקשה לרישום, על עבירה שיש עמה קלון.</p>	סירוב לרישום עמותה
<p>6. לא ירשום הרשם עמותה —
(1) בשם שיש בו רמז לחסות מטעם המדינה או מטעם רשות מקומית או כל רשות ציבורית אחרת, אלא לפי היתר מאת שר הפנים.
(2) בשם זהה עם שמה של עמותה אחרת, של חברה, של אגודה שיתופית או של שותפות, הרשומות בישראל, או דומה לשם כזה במידה העלולה להטעות, אלא אם אותו גוף נמצא בפירוק והביע בכתב את הסכמתו לרישום העמותה בשם המבוקש.</p>	הגבלות ביחס לשם
7. סירב הרשם לרשום עמותה, על יסוד סעיף 5 או סעיף 6, רשאי כל אחד מהמייסדים, תוך שלושים יום מהיום שנמסרה למייסדים הודעה על הסירוב, להגיש לשר הפנים בקשה לעיין בדבר שנית; הוגשה בקשה כאמור, יחליט שר הפנים בדבר רישום העמותה.	עיון מחדש
8. לא ראה הרשם סיבה לסרב לרשום את העמותה, או שראה וסירב לרשום ושר הפנים ביטל את החלטתו, ירשום הרשם את העמותה בפנקס העמותות, יפרסם הודעה על כך ברשומות, ויתן לעמותה תעודת רישום בהתימת ידו; התעודה תשמש ראיה הותכת, כי דרישות חוק זה ביחס לרישום נתמלאו.	רישום
9. חבר בני אדם שאיננו עמותה כמשמעותה בחוק זה, לא ישתמש בשם „עמותה“ כחלק משמו, או מהשם שבו הוא מנהל פעולה מפעולותיו או עסק מעסקיו.	איסור השימוש בשם עמותה
10. כל עמותה היא תאגיד מיום רישומה בפנקס העמותות, ומאותו יום ואילך היא זכאית להתקשר בהווי, לרכוש ולהחזיק נכסים, להעבירם ולעשות בהם כרצונה ולהיות בעל דין בכל הליך משפטי או משא ומתן אחר.	טעם העמותה

פרק שני : ארגון פנימי

סוסדות העמותה	11. כל עמותה תקיים לפחות מוסדות אלה: אסיפה כללית, ועד, ועדת בקורת וועדי סניפים במקום שיש לה סניפים.
התקנון	12. כל עמותה תנוהל על פי תקנון ומייסדי העמותה רשאים לצרף לבקשת דישום העמותה תקנון שלפיו תנוהל; לא צורף לבקשה תקנון כאמור, יראו את התקנון המצוי שבתוספת הראשונה כאילו היה הוא התקנון שצורף לבקשה; צורף תקנון לבקשה כאמור, יראו את הוראות התקנון המצוי כאילו נכללו בתקנון שצורף. במידה שאין הוראות התקנון שצורף משנות בהן, במפורש או מכללא.
החברות	13. ואלה יכולים להיות חברים בעמותה:
(1) כל בן שמונה עשרה ומעלה;
(2) עמותה וכל תאגיד אחר.
קבלת חברים	14. קבלת החברים לעמותה תהיה לפי הוראות התקנון.
אסיפה כללית ראשונה	15. גרשמה עמותה יכנסו המייסדים, תוך ששים יום מיום הרישום, אסיפה כללית לשם בחירת ועד וועדת בקורת; לא כינסו המייסדים אסיפה כללית כאמור, יקבע הרשם את אחד המייסדים או אדם אחר, שיכנס את האסיפה תוך המועד שנקבע על ידי הרשם.
אסיפה כללית רגילה	16. כל עמותה תקיים אסיפה כללית רגילה במועדים שנקבעו בתקנון. לא קוימה אסיפה כללית במועד שבו צריכה היתה להתקיים לפי התקנון, רשאי הרשם, אם הוא משוכנע שהדבר דרוש לתועלת העמותה, או אם נתבקש לעשות כן על ידי עשרה אחוזים מחברי העמותה, לכנס את האסיפה הכללית.
אסיפה כללית שלא מן הסניף	17. לפי דרישת עשרים וחמישה אחוזים מחברי העמותה, או אחוז קטן מזה אם נקבע כן בתקנון, תכנס אסיפה כללית שלא מן המניין.
אסיפה כללית דרך כינוס נציגים	18. עמותה שמספר חבריה רב מכדי כינוס אסיפה כללית רשאית לקבוע בתקנונה, כי אסיפה כללית, שאיננה אסיפה כללית לפי סעיף 15, תהיה דרך כינוס נציגים שנבחרו בבחירות כלליות על ידי חברי העמותה.
פרוטוקול של אסיפה כללית	19. פרוטוקול של אסיפה כללית יירשם בספר מיוחד שמור בידי הועד.
הועד	20. הועד רשאי להשתמש בכל הסמכויות והזכויות של העמותה, אם אין בחוק או בתקנון הוראה אחרת בענין זה; הועד ינהל רשימה של חברי העמותה.
ועדת הבקורת	21. ועדת הבקורת תבדוק את חשבונות העמותה ותמליץ לפני אסיפה כללית רגילה על אישורם או על אי אישורם.
הפרדת חברות	22. לא ישמש אדם בעת אחת חבר בועד ובוועדת הבקורת.

פרק שלישי : הנחלת חשבונות

חשבונות	23. הועד ינהל את פנקסי החשבונות של העמותה וירשום בהם כל סכום כסף שקיבלה או שהוציאה, כל עסקה של מקח או של ממכר שעשתה, וכל זכות וכל חובה שלה.

24. הועד יכין לכל אסיפה כללית רגילה דין וחשבון (להלן — דין וחשבון כספי), על הכנסות והוצאות העמותה בתקופה שלאחר הדין וחשבון הכספי שהוגש לאחרונה, וכן מאזן ליום האחרון של תקופת הדין וחשבון הכספי, ויגישם, בצירוף כל המסמכים הנוגעים להם, לפני ועדת הבקורת סמוך למועד האסיפה הכללית, וועדת הבקורת תגישם לאסיפה הכללית בצירוף המלצותיה.

דין וחשבון ומאזן

25. הרשם רשאי להורות שבעמותה פלונית יוגשו הדין וחשבון הכספי והמאזן לאסיפה הכללית הרגילה כשהם בדוקים ומאושרים גם על ידי מבקר חשבונות מוסמך ובצירוף המלצותיו; הוראות סעיף 105 לפקודת החברות, יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין ובמידה שאין הוראה אחרת בחוק זה או בתקנות שהותקנו לפיו, כאילו היתה העמותה חברה כמשמעותה בפקודה האמורה, ובלבד שלא יתמנה לבקורת חשבונותיה של עמותה אדם שהוא חבר לאחד ממוסדותיה.

בריקה על ידי מבקר חשבונות מוסמך

26. כל חבר עמותה רשאי, בכל עת סבירה וללא כל תשלום, לעיין ברשימת חברי העמותה, בפרוטוקול של אסיפה כללית וכן בדין וחשבון הכספי ובמאזן.

זכות עיון

27. כל עמותה תמציא לרשם —

מסמכים שעמותה חייבת להמציא לרשם

(1) העתק מהדין וחשבון הכספי ומן המאזן בצירוף המלצותיה של ועדת הבקורת לא יאוחר משבעה ימים לפני מועד האסיפה הכללית הרגילה; ואם ניתנה ביחס לעמותה הוראה לפי סעיף 25, יומצאו הדין וחשבון הכספי והמאזן כשהם מאושרים גם בידי מבקר החשבונות המוסמך;

(2) העתק, מאושר על ידי הועד, מכל החלטה על בחירת ועד או ועדת בקורת בציון שמותיהם של הנבחרים, כתובותיהם ומשלח ידם — תוך שלושים יום מיום הבחירות.

פרק רביעי : פירוק עמותה

28. עמותה מתפרקת בשלושה דרכים:

פירוק עמותה

(1) פירוק מרצון;

(2) פירוק על פי דין;

(3) פירוק על פי צו הרשם.

29. עמותה רשאית להתפרק לפי החלטה של אסיפה כללית שנקראה במיוחד לשם כך והחליטה על הפירוק, ברוב של שני שלישים מחברי העמותה הנוכחים באסיפה.

פירוק מרצון

30. עמותה תפורק על פי דין אם מספר חבריה פחת משבעה ולא נתמלא תוך חודש מהיום שבו העיר על כך הרשם את תשומת לבו של העמותה.

פירוק מכוח הדין

31. הרשם רשאי, בצו בחתימת ידו, לצוות על פירוקה של עמותה במקרים המנויים להלן, לאחר שניתנה לעמותה ההזדמנות להשמיע את טענותיה:

פירוק מכוח צו של הרשם

(1) פעולות העמותה חורגות ממסגרת המטרות שנקבעו בתקנון, או נוגדות באופן אחר את הוראותיה, והעמותה לא תיקנה את המצב על אף אזהרות הרשם;

(2) חל בעמותה אחד המקרים המצדיקים לפי החוק לסרב לרישומה בפנקס העמותות;

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ב, עמ' 155.

(3) נתקיימו בעמותה תנאים אשר לגבי חברה היו משמשים עילה לפירוק החברה על ידי בית משפט, והיועץ המשפטי לממשלה או נושה העמותה או שליח מחבריה לפחות הגישו בקשה לרשם לפרק את העמותה ;
 (4) העמותה לא התחילה בפעולותיה תוך שתי שנים מיום רישומה בפנקס העמותות או שהפסיקה אותן כליל לתקופה של שתי שנים.

ערעור על צו של הרשם

32. היועץ המשפטי לממשלה, העמותה וכן כל הנפגע על ידי צו פירוק של הרשם, או על ידי סירובו לתת צו כזה, רשאי לערער על כך לפני בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו נמצא מקום מושבה של העמותה; שופט אחד של בית המשפט המחוזי ידון בערעור כדן יחידי.

הנהל בפירוק סרצון הנהל בפירוק אחר

33. פירוק עמותה מרצון ינוהל בהתאם להוראות התקנון.
 34. פירוק עמותה על פי דין או על פי צו ינוהל על ידי מקבל הנכסים הרשמי, ובמידה שלא נקבעה הוראה אחרת בחוק זה יחול על פירוק עמותה לפי סעיף זה דין פירוק אגודה שיתופית, בשינויים המתוייבים לפי הענין ובשינויים נוספים אלה:
 (1) סמכויות הממשלה יהיו בידי שר הפנים ;
 (2) סמכויות רשם האגודות השיתופיות יהיו בידי הרשם.

מחיקת העמותה מפנקס העמותות

35. פורקה העמותה, ימחק אותה הרשם מפנקס העמותות ויפרסם תודעה על כך ברשומות.

הפסקת פעולת העמותה

36. מיום תחילת הפירוק לא תמשיך עוד העמותה בכל פעולה מפעולותיה הרגילות, אלא במידה שהדבר דרוש לביצוע הפירוק; לענין סעיף זה רואים כיום תחילת הפירוק —
 (1) בפירוק מרצון — את היום שבו החליטה האסיפה הכללית על הפירוק או יום מאוחר יותר שנקבע בהחלטה ;
 (2) בפירוק אחר — היום שנקבע בצו הרשם או בהחלטת בית המשפט המחוזי כיום תחילת הפירוק, הכל לפי הענין.

נכסי עמותה שפורקה

37. עמותה שפורקה ונשארו לה נכסים לאחר תשלום חובותיה, ינהגו בהם לפי הוראות התקנון; באין אפשרות מעשית לנהוג כך — יוקדשו הנכסים למטרה ששר הפנים יקבע אותה כקרובה למטרות העמותה; לא נמצאה מטרה כזו — יהא דינם כדין נכסים שאין להם בעלים, כאמור בסעיף 3 לחוק נכסי המדינה, תשי"א—1951.¹

פרק המישוי : אגודות קיימות

אגודה קיימת רשאית להירשם כעמותה

38. אגודה הרשומה לפי חוק האגודות משנת 1327 (1909) (להלן—אגודה קיימת), רשאית תוך שנה אחת מיום תחילתו של חוק זה, להגיש לשר הפנים בקשה לרשמה בפנקס העמותות אם הוחלט על כך באסיפה כללית של האגודה, שהודעה עליה פורסמה בעתון יומי אחד לפחות, לא יאוחר משלושים יום לפני מועד האסיפה.

בקשת אגודה קיימת להירשם כעמותה

39. לבקשת אגודה קיימת להירשם כעמותה יצורפו —
 (1) העתק מהחלטת האסיפה הכללית לפי סעיף 38, מאושר ביד יושב ראש האסיפה ;
 (2) העתק מתקנון האגודה, מאושר ביד הממונה על המחוז שבו נמצא מקום מושבה, בציון השינויים שהוכנסו בו על ידי האסיפה הכללית לשם רישום האגודה בפנקס

¹ ס"ח 68, תשי"א, עמ' 62.

העמותות, או העתק מהחלטת האסיפה הכללית האומרת שהעמותה מקבלת את התקנון המצוי.

40. כל ההוראות בדבר רישום עמותה יחולו על רישום אגודה קיימת בפנקס העמותות, במידה שאין הוראה אחרת בחוק זה או בתקנות שהותקנו לפיו.

תחלת
הוראות החוק

41. אגודה קיימת שלא ביקשה להירשם בפנקס העמותות תוך המועד שנקבע בסעיף 38, או שביקשה כאמור ונענתה בסירוב — תפורק; הפירוק ינוהל על ידי מקבל הנכסים הרשמי כאילו היתה האגודה עמותה המתפרקת על פי צו של הרשם והוראות חוק זה על פירוק עמותה על פי צו הרשם יחולו עליה בשינויים המחוייבים לפי הענין.

פירוק אגודות
קיימות

42. בפירוק אגודה קיימת כאמור בסעיף 41, יהיו כל העברת נכס מנכסי האגודה, החכרת, שעבודו וכל עשייה בו שנעשו שלושה חדשים לפני תחילתו של חוק זה או לאחר מכן, בטלים כלפי מקבל הנכסים הרשמי, אלא אם הוכח להנחת דעתו של מקבל הנכסים הרשמי שהעסקה או העשייה היו בתום לב ובתמורה.

ביטול עסקאות
מכיוון

פרק ששי : הוראות שונות

43. מי שהגיעה אליו ידיעה לרגל מילוי תפקידו לפי חוק זה, לא יגלה אותה למי שאינו מוסמך על פי דין לקבלה, אלא בהיתר בכתב מאת שר הפנים.

איסור גילוי
ידיעות

44. (א) אדם שמסר לענין חוק זה ידיעות הידועות לו ככוזבות או שהיה לו יסוד להניח שהן כוזבות, דינו — מאסר ששה חדשים או קנס שבע מאות וחמישים לירות או שני הענשים כאחד.

עונשין

(ב) אדם שעשה אחת מאלה:

(1) נמנע מלעשות כל דבר שלפי חוק זה, או לפי התקנות שהותקנו על פיו, היה חייב לעשותו, או הפריע לאדם אחר לעשות דבר כאמור;

(2) עבר באופן אחר על הוראה מהוראות חוק זה או מהתקנות שהותקנו על פיו —

דינו — קנס שבע מאות וחמישים לירות.

45. נעברה עבירה לפי סעיף 44 על ידי עמותה, אשם בעבירה גם כל אדם שבשעת ביצועה היה חבר בוועד העמותה, אם לא הוכיח אחת מאלה:

ריו עמותה

(1) הוא לא ידע על ביצוע העבירה;

(2) הוא נקט בכל האמצעים הסבירים להבטיח שהעמותה תשמור על הוראות חוק זה ועל התקנות שהותקנו לפיו.

46. הוראות חוק זה המפורטות בתוספת השניה לא יחולו על עמותות שהן מפלגות מדיניות. נתגלעו חילוקי דעות אם עמותה פלוגית היא מפלגה מדינית, יכריע בית המשפט העליון כבית משפט גבוה לצדק על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה או העמותה.

עמותות
מדיניות

47. שר הפנים רשאי להעביר לאחר סמכויותיו לפי חוק זה, כולן או מקצתן, להוציא הסמכות למנות את הרשם והסמכות להתקין תקנות.

העברת
סמכויות

48. החוק העותומני על האגודות משנת 1327 (1909) — בטל, אולם כל אגודה קיימת רשאית להמשיך בפעולותיה הרגילות עד תום שנה מיום תחילת חוק זה, או אם הגישת בקשה לרישום בפנקס העמותות — עד ליום מתן ההחלטה הסופית בבקשה.

ביטול

49. שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצוע, לרבות תקנות הקובעות אגרות לענין חוק זה.

התוספת הראשונה

(סעיף 12)

תקנון מצוי לעמותות

סימן א': הוראות יסוד

- מטרות העמותה
1. מטרות העמותה הן כדלקמן:
- 1.
 - 2.
 - 3.
- אמצעים להשגת המטרות
2. העמותה תהיה רשאית לבצע כל פעולה שהיא דרושה להשגת המטרות האלה, לרבות הטלת מסים והתחייבויות כספיות אחרות על חבריה, עריכת מגביות ואוסף תרומות בכל דרך אחרת ומינוי עובדים בשכר לביצוע הפעולות האמורות.

סימן ב': חברות

- חברות
3. כל אדם, חוץ מקטין, יכול להיות חבר לעמותה.
4. (א) מייסדי העמותה נעשים חברים לה עם רישומה בפנקס העמותות.
(ב) כל אדם אחר הרוצה להיות חבר לעמותה יגיש לוועד העמותה בקשה בנוסח זה:
- „אני..... הנני בן..... שנים מקצועי..... ומעני..... ומבקש להיות חבר לעמותה. מטרות העמותה ודרכי פעולתה ידועות לי, ואם אתקבל כחבר לה, הריני מתחייב למלא אחרי הוראות תקנון זה ואחרי החלטות מוסדותיה של העמותה“.
- (ג) החלטת הוועד בדבר קבלתו, או אי-קבלתו, של חבר לעמותה אין אחריה ולא כלום.
5. חבר העמותה זכאי להשתתף בכל אסיפה כללית שלה ובכל בחירות למוסד ממוסדו-תיה, אך לא יהא זכאי להיבחר למוסדותיה אלא כתום שלושה חדשים לחברותו. חבר המפגר בתשלום מסיו רשאי הוועד לאסור על השתתפותו באסיפה כללית או בבחירות.

- הפסקת החברות
6. החברות בעמותה נפסקת —
- (1) במוותו של החבר ;
 - (2) בחיסולו, אם החבר הוא תאגיד ;
 - (3) בצאתו מן העמותה, ובלבד שהודיע על כך בכתב לוועד שלושים יום לפחות לפני יום היציאה ; אולם יציאתו של חבר מהעמותה אינה פוטרת אותו מהאחריות למליוי כל ההתחייבויות הכספיות שהטילה עליו העמותה לפני שיצא ממנה ;
 - (4) בהוצאתו מהעמותה כאמור בסעיף 7.

- הוצאת חבר מן העמותה
7. האסיפה הכללית רשאית, לפי הצעה של הוועד או של ועדת הבקורת, להוציא חבר מהעמותה אם —

- (1) התרשל בקביעות במילוי ההתחייבויות הכספיות שהטילה עליו העמותה, על אף שתי אזהרות בכתב שניתגו לו מאת הוועד, ובלבד שעברו לא פחות משלושים יום בין אזהרה לאזהרה;
- (2) התרשל בקביעות במילוי הוראות תקנון זה או החלטותיו של מוסד ממוסד-דות העמותה או סירב למלאן;
- (3) עשה מעשה הנוגד את מטרת העמותה;
- (4) יצא חייב בדין על עבירה שיש עמה קלון.

8. הוגשה הצעה להוציא חבר מהעמותה, רשאי הוועד עד להחלטת האסיפה הכללית להשעותו מההשתתפות בפעולות העמותה ובאסיפות, או בפעולות הוועד ובישיבותיו אם היה חבר בוועד; לא קיבלה האסיפה הכללית את ההצעה להוציא את החבר, חוזר החבר למלא זכויותיו החוקיות.

השעיה

סימן ג': הארגון הפנימי

9. מוסדות העמותה שהחלטותיהם מחייבות את החבר הם:
 - (1) אסיפה כללית, הוועד וועדת הבקורת של העמותה;
 - (2) אסיפה כללית, הוועד וועדת הבקורת של סניף העמותה שהחבר נמנה עמו.
10. אסיפה כללית רגילה של העמותה תתקיים אחת לשנה; הוועד יכנס את האסיפה לא יאוחר מחמישה-עשר חודש לאחר יום האסיפה הכללית הרגילה הקודמת.
11. הוועד רשאי לכנס אסיפה כללית שלא מן המניין, כל אימת שהדבר ייראה לו; הוא חייב לכנסה אם ידרש לעשות זאת על ידי ועדת הבקורת או על ידי עשרים וחמישה אחוזים מחברי העמותה; לא כינס הוועד אסיפה שלא מן המניין תוך שלושים יום מהיום שהוגשה לו הדרישה כאמור, רשאים הדורשים לכנסה.
12. כל אסיפה כללית תהא חוקית, אם נתפרסמה הודעה על מועד כינוסה בשני עתונים יומיים ארבעה-עשר יום לפחות לפני המועד, ואם השתתף בה שליש לפחות מחברי העמותה.
13. הודעה על אסיפה כללית, או דרישה לכנסה, תפרש את סדר יומה; שאלה שלא נכללה בסדר היום לא תידון באסיפה, אלא אם נכחו שלושה ריזים מהזכאים להשתתף בה והסכימו ברוב של שני שלישים שהשאלה תעמוד לדיון בה.
14. כל אסיפה כללית תבחר לה יושב ראש ומזכיר.
15. יושב ראש האסיפה הכללית רשאי, בהסכמת האסיפה, לדחות את המשך האסיפה, והוא חייב לדחותה אם נדרש לעשות זאת על ידי רוב החברים הנוכחים באסיפה.
16. החלטות האסיפה הכללית מתקבלות ברוב דעות.
17. ההצבעות באסיפה הכללית הן בהרמת ידים, אולם הצבעה על הצעה להוציא חבר מהעמותה תהיה בקלפי; לפי דרישת רבע לפחות מהחברים הנוכחים באסיפה תהיה ההצבעה בקלפי גם על הצעה אחרת. כל חבר זכאי בהצבעה לדעה אחת בלבד.
18. היו הדעות שקולות, יכריע יושב ראש האסיפה הכללית; היו הדעות שקולות בבחירת יושב ראש האסיפה הכללית, יכריע גורל.

מוסדות העמותה

אסיפה כללית רגילה

אסיפה שלא מן המניין

אסיפה כללית ומניין חוקי

סדר יומה של האסיפה הכללית

יושב ראש ומזכיר לאסיפה

דחיית אסיפה

החלטות

הצבעות

דעות שקולות

19. בסדר יומה של כל אסיפה כללית רגילה ייקבעו בין השאר, שמיצת דין וחשבון מפעולות הועד וועדת הבקורת, הדיון בו ובדין-וחשבון הכספי והמאזן שהוגשו לפני האסיפה, החלטה על אישורם או על אי-אישורם, בחירת ועד וועדת בקורת וכל סעיף אחר שיקבע הועד.
20. (א) הועד רשאי להחליט שהאסיפה הכללית של העמותה תתקיים דרך כינוס נציגים כאמור בסעיף 18 לחוק העמותות, תשט"ו — 1954.
- (ב) החליט הועד כאמור, ייבחרו הנציגים לאסיפה הכללית על ידי חברי העמותה בבחירות חשאיות שיתקיימו במועד שיקבע הועד סמוך למועד האסיפה הכללית; אולם אם הוקמו סניפים, ייבחרו הנציגים באסיפות כלליות של הסניפים, אלא אם כן החליט הועד שייבחר בבחירות כלליות.
- (ג) הוראות תקנון זה בדבר מנין חוקי באסיפה הכללית ותוקיותן של החלטות, יחולו גם על בחירת נציגים.
21. מספר חברי הועד יהיה לפי החלטת האסיפה הכללית הראשונה, שהיא הבוחרת אותו, אך לא פחות מחמישה חברים; אחד מהם ייבחר מזכיר ואחד — גזבר. עד לאסיפה הכללית הראשונה יבצעו המייסדים את תפקידי הועד וישתמשו בסמכויותיו.
22. הועד יכהן עד שייבחר ועד חדש באסיפה הכללית הרגילה הבאה, אולם אסיפה כללית שלא מן המניין רשאית להחליף את הועד לפני תום תקופת כהונתו.
23. פחת מספר חברי הועד, לפני תום תקופת כהונתו, עד למטה מחמישה, יכנסו חברי הועד הנשארים, תוך המישה עשר יום מהיום שבו פחת מספר החברים כאמור, אסיפה כללית שלא מן המניין לשם השלמת הרכב הועד; חברי הועד שנבחרו כאמור יכהנו עד תום תקופת כהונתו של הועד שאליו נבחרו.
24. החלטות הועד מתקבלות ברוב דעות; וזו הדעות שקולות בהצבעה על הצעה מסוימת — לא נתקבלה ההצעה.
25. ישיבות הועד יהיו אחת לחודש לפחות; אין הישיבה חוקית אלא אם משתתפים בה לפחות מחצית מחברי הועד.
26. הועד רשאי להסמיך אחד מחבריו לבצע בשמו פעולות מסוימות שהם בתחום סמכותו ולתחום בשמו על כל מסמך הקשור בפעולות אלה.
27. לא ירכוש הועד מקרקעין בשביל העמותה, לא יעבירם ולא ימשכנם, אלא באישור האסיפה הכללית.
28. אסיפה כללית רגילה תבחר בוועדת בקורת של שלושה; התפטר חבר בוועדת הבקורת, או נבצר ממנו מלהשתתף בפעולותיה, יכנסו החברים הנשארים, תוך המישה עשר יום מהיום שבו התפטר או שבו חלה המניעה, הכל לפי המקרה, אסיפה כללית שלא מן המניין לשם השלמת הרכב הועדה.
29. הועד וועדת הבקורת ינהלו כל אחד ספר פרוטוקולים, בו יירשמו פרוטוקולים מדויקים מישיבותיהם וכל החלטות שנתקבלו בהן, וכל חבר ועד או ועדת בקורת, הכל לפי הענין, רשאי בכל עת סבירה לעיין בספר הפרוטוקולים המיוחד לענינו.

תפקידיה של אסיפה כללית רגילה

אסיפה כללית על ידי נציגים

הועד

תקופת כהונתו של הועד

פחת מספר חברי הועד

החלטות

ישיבות הועד

הסמכת חברי ועד

הגבלה על העברת מקרקעין

ועדת הבקורת

פרוטוקולים

סימן ד': סניפים

30. העמותה רשאית להקים סניפים ובלבד שלא יוקם יותר מסניף אחד באזור אחד, אלא באישור האסיפה הכללית. סניפים
31. הוראות תקנון לענין עמותה יחולו גם על כל סניף מסניפיה בשינויים המחוייבים לפי הענין ובשינויים נוספים אלה: תחילת ההוראות על סניפים
- (1) על קבלת חברים לעמותה יחליט ועד הסניף והחלטתו תהיה נתונה לערר לפני ועד העמותה;
- (2) על הוצאת חבר מהעמותה תחליט האסיפה הכללית של הסניף שעמו נמנה החבר והחלטתה תהיה נתונה לערעור לפני האסיפה הכללית של העמותה;
- (3) עמותה שהקימה סניפים, האסיפה הכללית שלה תתכנס אחת לשלוש שנים;
- (4) אין הסניף רשאי לרכוש מקרקעין, להעבירם או למשכנם;
- (5) מטלטלין שרכש הסניף הם נכסי העמותה, אלא שהסניף רשאי לעשות בהם כרצונו כל עוד לא הורה ועד העמותה הוראה אחרת.
32. ועד העמותה רשאי להעביר סמכויותיו, כולן או מקצתן, לוועד סניף בכל ענין הנוגע לפעולות העמותה באותו סניף; תקפה של העברה כאמור יפקע כתום ששה חדשים, אם לא חזרה האסיפה הכללית של העמותה ואישרה את ההעברה. הסמכת ועד סניף
33. סניף של עמותה יתחסל על פי החלטת אסיפה כללית של העמותה, או על פי החלטת אסיפה כללית של הסניף שנתקבלה על דעת רוב חברי הסניף ואושרה על ידי ועד העמותה. חיסול סניף

סימן ה': פירוק מרצון

34. החליטה העמותה על פירוק מרצון, תמנה האסיפה הכללית מפרק או מפרקים לביצוע הפירוק; מינתה יותר ממפרק אחד, כל פעולה לפי הסמכויות הנתונות למפרק בסימן זה תבוצע על ידי כל המפרקים יחד, אלא אם כן החליטה האסיפה הכללית על דרך אחרת של ביצוע. מינוי מפרק
35. האסיפה הכללית רשאית לקבוע שכרו של מפרק. שכרו של מפרק
36. מיום תחילת הפירוק יעברו כל סמכויות הועד ותפקידיו למפרק. סמכויות הועד למפרק
37. תוך ארבעה עשר יום מיום שנתמנה המפרק יפרסם בשני עתונים יומיים לפחות, הודעה על פירוק העמותה, ובה יידרש כל מי שטוען לחוב המגיע לו מן העמותה להגיש את תביעתו תוך חודש ימים; חובות העמותה הרשומים בפנקסיה ערב יום תחילת הפירוק, יראו אותם כאילו הוגשה עליהם תביעה כאמור. פרסום בעתונות
38. חבר העמותה, וכל עובד מעובדיה, חייב למסור למפרק, לפי דרישתו, כל ידיעה שיש לו בנוגע לעסקי העמותה וכל פנקס ומסמך שלה המצוי ברשותו; ורשאי המפרק לדרוש אימותם של הידיעה, הפנקס או המסמך על ידי הצהרה בשבועה. פסירת ידיעות ומסמכים
39. לביצוע הפירוק יעשה המפרק פעולות אלה: ביצוע הפירוק
- (1) יממש את כל נכסי העמותה, או את החלק הניתן למימוש מבלי להאריך את תקופת הפירוק ללא תועלת מעשית;
- (2) יגבה את כל החובות המגיעים לעמותה, מחברים ומשאנים חברים;
- (3) יפרע את חובות העמותה, לרבות ההוצאות הכרוכות בפירוק.

40. השלים המפקד את הפירוק כאמור, יועיד תוך שלושים יום אסיפה כללית מסיימת של העמותה ויביא לפניו דין וחשבון סופי כשהוא מאושר על ידי רואה חשבון מוסמך; הודעה על האסיפה הכללית תפורסם בעתון יומי אחד לפחות לא יאוחר מארבעה עשר יום לפני מועד האסיפה.
41. המפקח יעביר לרשם, תוך שבעה ימים מיום האסיפה הכללית המסיימת, את הדין וחשבון הסופי ואת הפרוטוקול של האסיפה לשם מחיקת העמותה מפנקס העמותות.
42. הועיד המפרק אסיפה כללית מסיימת ובשעה הקבועה לא נמצאו חברי עמותה במנין החוקי, יעביר המפקח את הדין וחשבון הסופי לרשם כאילו נתקיימה האסיפה.
43. כל הוראה של תקנה 11 לתקנות האגודות השיתופיות, 1934, תחול על פירוק העמותה מרצון כאילו נכללה בתקנון זה, בשינויים המוזכרים לפי הענין ובמידה שלא נקבעה לענין פלוגי הוראה אחרת בתקנון זה.
44. נכסי העמותה שנשארו לאחר תשלום כל חובותיה יימסרו למטרה ציבורית שתיקבע על ידי האסיפה הכללית.

סימן ו': שונות

45. כל שינוי בתקנון זה טעון החלטה שנתקבלה באסיפה כללית שלא מן המנין על דעת רוב הזכאים להשתתף באותה אסיפה.

התוספת השנייה

(סעיף 46)

- (1) סעיפים 15 עד 17 ועד בכלל;
- (2) הפרק השלישי;
- (3) סעיף 31.

דברי הסבר

ארגון ופעולתן של אגודות (Associations) שאינן לשם עסק אלא לצרכי ציבור שונים, מוסדר כיום מבחינה משפטית בחוק העותומני על האגודות משנת 1327 (1909), והן ידועות בשם „אגודה הרשומה לפי החוק העותומני על האגודות“. הנסיון הוכיח שאין הוראות חוק זה מתאימות לתנאים בישראל שיש בה ארגונים ציבוריים רבים לצורותיהם ולגוניהם. החוק המוצע בא להחליף את החוק העותומני בחוק ישראלי ולהסדיר בדרך מתאימה למציאותנו את ארגון ופעולתן של אגודות אלה שייקראו עמותות (עמותה — על משקל חבורה או אגודה — מן השם עמית (רע, חבר) : — לפי הצעת השר דוד רמז ז"ל).

לפי המוצע יהיו שבעה בני אדם, הרוצים להתאגד למטרה שאינה מכוונת להפקת ריווח רשאים לייסד עמותה על-ידי רישומה בפנקס העמותות המתנהל בידי רשם העמותות שיתמנה על ידי שר הפנים. הרשם אינו רשאי לסרב רישום עמותה אלא אם מטרותיה נוגדות את החוק או המוסר הציבורי או מסכנות את בטחון המדינה או את בטחון הציבור, או אם אחד ממייסדיה נתחייב, תוך שלוש שנים שקדמו להגשת הבקשה לרישום, על עבירה שיש עמה קלון. הוראה עצמו נפגע על ידי סירוב לרשום עמותה רשאי להביא את הענין

² ע"ר 1034, חו"ס 2 ס"ס 418, עמ' 57; ק"ת 63, חש"י, עמ' 414.

לפני שר הפנים להכרעתו הסופית. נרשמה העמותה בפנקס העמותות. הרי היא תאגיד עם כל הזכויות הגובעות מכך, כגון הזכות להחזיק רכוש, הזכות להיות בעל דין בכל הליך משפטי וכו'.

את הנוהל בקביעת ארגונה הפנימי, דרכי פעולותיה והיחסים ההדדיים שבין חבריה, מניח החוק המוצע לעמותה עצמה. העמותה רשאית לערוך ולרשום תקנון פנימי משלה. אך במקום שלא נרשם תקנון כזה, ובכל פרט שלא נקבע בתקנון שנרשם, יחייב "התקנון המצוי" שבתוספת הראשונה לחוק המוצע. אולם החוק המוצע קובע הוראות יסודיות מסוימות שכל תקנון — בין מיוחד ובין מצוי — חייב להיות מותאם אליהן. כן, למשל, חובה להבטיח בכל עמותה סמכותה של אסיפה כללית כמוסד עליון שלה המתכנס לעתים קצובות. קיומו של ועד לביצוע הפעולה היומיומית, הפעלת ועדת בקורת שתפקת על חשבונות העמותה ותמליץ לפני האסיפה הכללית על אישורם או על אי-אישורם.

הפיקוח על העמותות יבוצע על-ידי רשם העמותות. עיקר הפיקוח מופנה להנהלת הכספים של העמותה. החוק המוצע מחייב את הוועד של כל עמותה לנהל פנקסי חשבונות מתאימים ולהכין אחת לשנה דין-וחשבון על הוצאות העמותה והכנסותיה אותה שנה ומאזן ליום האחרון של שנת החשבונות. הדין וחשבון והמאזן ייבדקו על ידי ועדת הבקורת ויובאו בצירוף המלצותיה בפני האסיפה הכללית. המפקח רשאי להורות שבעמותה פלונית יאושרו הדין וחשבון והמאזן גם על ידי מבקר חשבונות מוסמך ושגם המלצותיו יובאו בפני האסיפה הכללית. העתק מהדין וחשבון והמאזן, בצירוף המלצות, יישלח לרשם.

החוק המוצע קובע שלושה סוגים של פירוק עמותה:

(א) פירוק מרצון, על פי החלטת האסיפה הכללית של העמותה; במקרה זה הפירוק יתנהל בהתאם להוראות התקנון;

(ב) פירוק מכוח החוק — אם מספר חברי העמותה ירד למטה משבעה;

(ג) מכוח צו של הרשם — אם העמותה, למרות אזהרת המפקח, חורגת מתחום תקנונה, או אם איננה פועלת כלל, או אם חלו בה תנאים המצדיקים פירוקה של חברה על-ידי בית משפט, ובמקרים כיוצא באלה. בשני הסוגים האחרונים מתנהל הפירוק על-ידי מקבל הנכסים הרשמי וחלים עליו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, דיני הפירוק של אגודות שיתופיות.

הרשם יכול לתת צו לפירוק עמותה הן מיזמתו הוא והן לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה או לפי בקשת שליש מתבריה או לפי בקשת נושה של העמותה. החוק המוצע מעניק זכות ערעור לבית המשפט המחוזי על צו פירוק וכן על הסירוב לתת צו כזה.

כל אגודה הרשומה לפי החוק הקיים תהיה רשאית תוך שנה מיום תחילת תקפו של החוק המוצע, להירשם בפנקס העמותות; אגודה שלא נרשמה בפנקס העמותות — תפוק.

מאחר ובין העמותות שיפעלו לפי החוק המוצע יהיו גם מפלגות מדיניות, ולא יהיה זה מן הראוי להגביל את פעולתן על ידי פורמליות יתירה, משחרר החוק המוצע את המפלגות מתחולתן של כמה מהוראותיו (הגשת דוח"ים, פירוק מכוח צו וכו').